

Černá budoucnost Zeleného údělu

- CZ24 News | 23. listopadu 2021

V Zemědělském výboru máme rozjednaný klimatický balíček Fit for 55 (FF55). A protože zemědělci k práci nutně potřebují výrobky ze železa a oceli, aby měli čím obdělávat půdu, sešel jsem se v pátek se zástupci ocelářského průmyslu. Zajímalo mě, zda po Zeleném údělu bude v EU dost železa na traktory, kombajny, pluhy, ale třeba i vidle. Ptal jsem se, zda je vůbec technicky možné tavit železo bez uhlí. Experti z Ocelářské unie, která sdružuje výrobce železa a oceli působící v ČR, mi vysvětlili, že technicky sice lze tavit železo a vyrábět ocel bez uhlí – nikoli však bez uhlíku, o jehož odstranění se snaží Evropská komise.

Upozornili mě na zajímavý projekt Hybrit švédských firem LKAB, která vlastní největší důl na železnou rudu na světě umístěný v Kiruně, energetické firmy Vattenfall a ocelárny SSAB. Experimentální továrna vyrábí ve městě Luleå ocel bez použití uhlí a fosilních paliv. Nikoli však bez uhlíku. Výrobní proces začíná výrobou rudných pelet z železné rudy. Jde o malé kuličky, které jsou později taveny ve vysokých pecích. Rudné pelety se vyrábí tak, že se z železné rudy nejprve mechanicky vytvoří kuličky, které se potom v peci vypálí, což jim dodá potřebnou tvrdost. Konsorcium Hybrit v tomto kroku místo fosilních paliv používá paliva z biomasy.

Pro čtenáře, kteří jsou na tom s vědomostmi podobně jako manželka bývalého ministra životního prostředí Martina Bursíka a bývalá předsedkyně poslaneckého klubu Zelených Kateřina Jacques, dodávám, že biomasa je například dřevo, sláma, seno, obiloviny a další zemědělské produkty, které jsou používány jako „ekologické“ palivo. Jejich spalováním samozřejmě také vzniká CO₂, proti němuž EU vede politickou válku. Metoda tavby železa pomocí biomasy byla používána v období zhruba začínajícím 3000 let před Kristem do roku 750 po Kristu, kdy byla biomasa nahrazena dřevěným uhlím. Což je materiál, který vzniká pálením dřeva ze stromů za podmínek nízkého přístupu vzduchu. Tato extrémně ekologicky škodlivá metoda byla používána až do roku 1706, kdy byla Abrahamem Darbym sestrojena vysoká pec na uhlí.

Jeho vynález a objevení zásob černého uhlí ve Slezsku fakticky zachránilo v Čechách a na Moravě lesy. Po třicetileté válce u nás v důsledku bojů, hladomoru a odchodů do exilu kvůli náboženské nesnášenlivosti klesla populace o 2/3. Kvůli pálení dřeva na výrobu železa a skla však bylo území České koruny téměř kompletně odlesněno. Souvislejší pásy lesů zůstávaly podle záznamů nejvyššího císařského lesníka hraběte Harracha pouze v nejvyšších polohách Šumavy a Krkonoš. I přes masivní nahrazování listnatých stromů rychleji rostoucími smrky dřevo v lesích nestačilo dorůstat tak rychle, jakým tempem bylo spotřebováno.

Experimentální výroba železa ve Švédsku používá jako palivo deriváty ze dřeva dováženého ve velkém z ruské Sibiře. Existence netropického pralesa na Sibiři má přitom zásadní vliv na podnebí v Evropě. Podle výpočtů prováděných meteorology jejich vymýcení hrozí, že dojde k obrácení proudění vzduchu. Dnes v Evropě převažují dny, kdy masy vlhkého vzduchu proudí z Atlantiku na východ a tím přináší na kontinent deště. Bez nich nelze ve vnitrozemských státech jako ČR o existenci zemědělství ani uvažovat. Mraky nad Evropu táhnou atmosférické procesy malého a velkého koloběhu vody, které by bez Sibiřských pralesů přestaly existovat. Pokud by v EU zbývající železářny a ocelárny, které pracují s uhlím, byly nahrazeny biomasovým pohonem, hrozí, že by kontinent mohl být během několika let zcela desertifikován. Po vykácení ruských lesů na palivo bychom místo polí měli pouště.

Z hlediska celkových dopadů na životní prostředí je zajímavá druhá fáze zpracování železa bezuhelnou cestou. V klasickém ocelářství se uhlí při zpracování železa používá kromě vytápění i na

vázání kyslíku obsaženého v rudě. V přírodě se železo nejčastěji vyskytuje v podobě oxidů Fe_3O_4 nebo Fe_2O_3 . Uhlík z uhlí na sebe při tavbě váže kyslík, čímž umožňuje odlévání samotného železa. Firma Hybrit pro redukci železné rudy používá vodík, který se za vysokých teplot váže na kyslík. Vodík je vyráběn energeticky velmi náročnou elektrolýzou vody. Pokusná továrna v Luleå, jejíž výstavba byla z velké části spolufinancována z fondů EU a která byla dávana všem za vzor na klimatické konferenci v Glascowě COP26, se chlubí tím, že k elektrolýze používá výhradně elektřinu z tzv. „obnovitelných zdrojů“. Firma oficiálně nakupuje elektřinu pouze od solárních a větrných elektráren. Její příkon jen na vodíkovou redukci železné rudy je 500 MW.

Největší solární elektrárnou v EU je v současnosti solární park „Weesow-Willmersdorf“ (na obrázku). Německá firma ENBW z Karlsruhe v něm instalovala 465.000 solárních panelů. Její teoretický instalovaný výkon může být „až 75 MW“. Elektrárna byla po ročním zkušebním provozu letos licencována na dodávky do sítě. Za 100 milionů eur – z nichž více než polovinu zaplatili z veřejných rozpočtů daňoví poplatníci a na niž 30% přispěl i rozpočet EU, během dosavadního provozu předvedla méně než čtvrtinou účinnost. Její průměrné celoroční dodávky do sítě odpovídají přibližně 12% instalovaného výkonu. Reálně šlo do sítě průměrně 9 MW elektrické energie. Tato občasné dodávající elektrárna však zabrala 165 ha půdy, která byla před výstavbou elektrárny používána k chodu dobytka na maso.

Firma ENBW hodlá do solárních parků do roku 2025 investovat další 4 miliardy eur. Na 1/3 z této částky už má příslib dotací od Evropské komise. Polovinu mají opět zaplatit němečtí daňoví poplatníci. V rámci tohoto utrácení štědrě rozdáváných veřejných peněz společnost již nyní staví 2 solární elektrárny, které mají příští rok překonat její rekordní provozovnu. U obcí Alttrebbin a v Gottesgabenu rostou solární parky, v nichž bude instalováno 700.000 panelů v každé z nich. Teoreticky má každá z nich mít instalovaný jmenovitý výkon 150 MW.

Ani ty však zdaleka nebudou stačit ani na pohon vodíkové redukce v bezuhelné ocelárně. Jen na vodíkovou redukci v Luleå by při účinnosti solární energetiky bylo třeba více než 55 takových solárních parků jako je ten v současné době největší v EU v německém Werneuchenu. Pro zemědělství to znamená zabor nejméně 9.167 ha půdy, na níž jsou dnes pěstovány polní plodiny k výrobě potravin nebo na níž je pasen dobytek. Jenže podobných bezuhelných oceláren má jen ve Švédsku vzniknout 7. Evropská komise firmě již přislíbila na jejich výstavbu dotaci ve výši 1,1 miliardy eur.

Provozovatel bezuhelné ocelárny přiznává, že výroba oceli se v ní dnes ekonomicky nevyplatí. Rentabilní by měla být až po roce 2030, kdy má podle plánů EU dojít ke zdanění uhlíku pomocí emisních povolenek ETS. Toto nehorázné vyhazování peněz, které Bruselu svěřily formou příspěvků členské státy, je však i ekologickým zločinem. Nad solární elektrárnou ve Werneuchenu byly v létě naměřeny teploty 80°C. Oblast se pro hmyz a ptáky stala smrtící pastí. Obrovská rozpálená plocha působí jako tepelný komín a vysušuje okolí do vzdálenosti desítek km. Což těžce poškozuje zemědělce v širokém okolí elektrárny.

Tyto klimatické velkodoly na dotace z rozpočtu EU představují pro životní prostředí obrovskou zátěž. Ekonomicky by klasické výrobě byly schopny konkurovat pouze v případě, pokud klasické výroby zruinují extrémně drahé emisní povolenky. Zabíráním půdy klimatické projekty navíc poškozují zemědělství, které nutně potřebujeme k vlastnímu přežití. Přínos bezfosilních průmyslových výrob z hlediska jejich schopnosti zajistit dostatek výrobků, které potřebují mimo jiné i zemědělci, aby pro nás mohli vyrábět potraviny, je minimálně sporná. I proto jsem dnes v Zemědělském výboru předložil návrh na zamítnutí nařízení, kterým má být povinnost nákupu povolenek uložena všem výrobcům bez možnosti bezplatného přidělování jejich části jako dnes. Přivedení těchto experimentů k rentabilitě by znamenalo nejen drastické zdražení všeho, ale znamenalo by i konec zemědělství. Na pěstování

polních plodin a chov hospodářských zvířat by už nebylo místo. Což by znamenalo, že bychom neměli co jíst.

Autor: MUDr. Ivan David Europoslanec SPD

Zdroj: nwoo